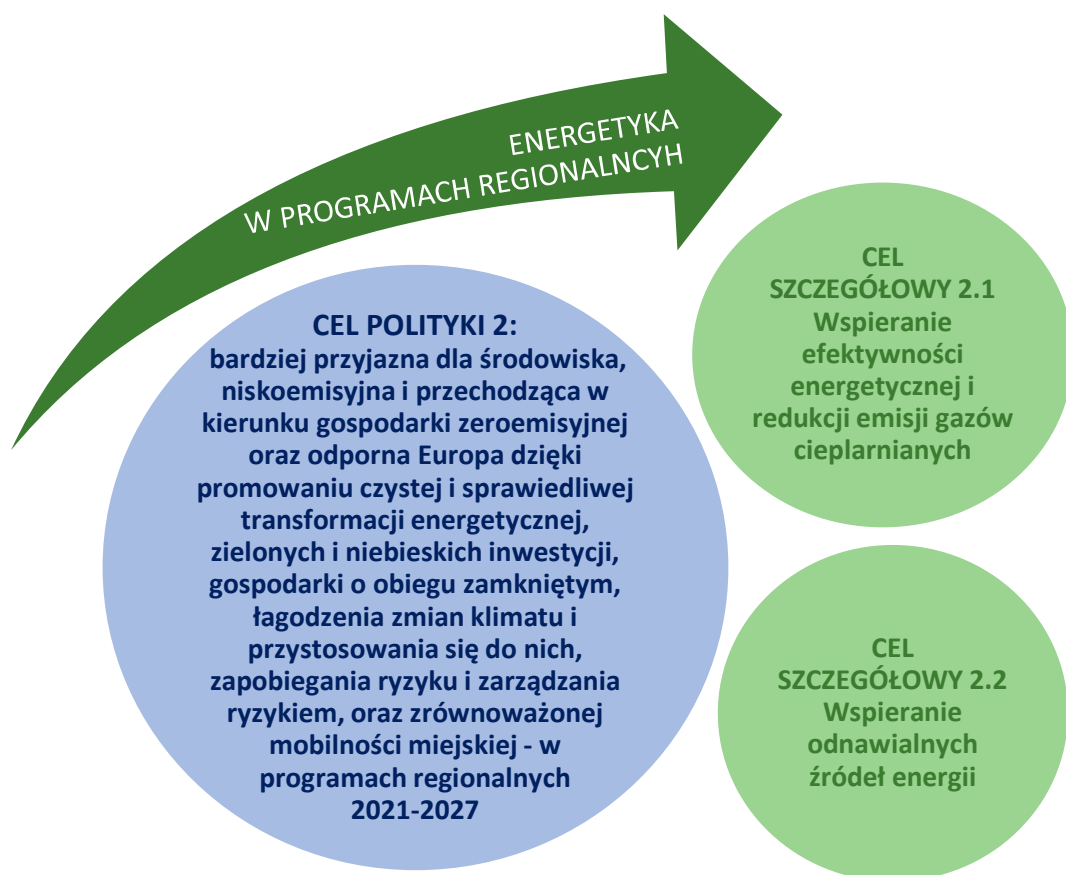

WSPARCIE DLA OBSZARU ENERGETYKI W PROGRAMACH REGIONALNYCH 2021-2027

W perspektywie finansowej 2021-2027 działania w obszarze energetyki, związane m.in. ze wzrostem efektywności energetycznej, poprawą jakości powietrza i rozwojem odnawialnych źródeł energii będą realizowane w Celu Polityki 2, w ramach dwóch celów szczegółowych: CS2.1 - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz CS2.2 - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej (...).

I. Alokacja ogółem na wsparcie celów energetycznych

Całkowita alokacja przeznaczona na wsparcie sektora energetyki w 16 programach regionalnych (PR) stanowi **3 419 385 378 euro**, w tym na **cel szczegółowy 1** dotyczący efektywności energetycznej wynosi **2 249 915 725 euro**, zaś na **cel szczegółowy 2** dotyczący rozwoju odnawialnych źródeł energii wynosi **1 159 469 653 euro** (tabela 1).

Najwięcej środków na cel szczegółowy związany z poprawą efektywności energetycznej (cs1) przeznaczyło woj. Śląskie, a następnie województwa lubelskie i małopolskie. Wysokość alokacji w woj. śląskim (ponad 426 mln euro) wynika z zaprogramowania przez region przeważającej większości projektów z obszaru efektywności energetycznej do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), zaś projektów dotyczących OZE – do realizacji w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Z kolei na cel szczegółowy związany z rozwojem OZE najwięcej środków przeznaczyło woj. lubelskie, podkarpackie i łódzkie.

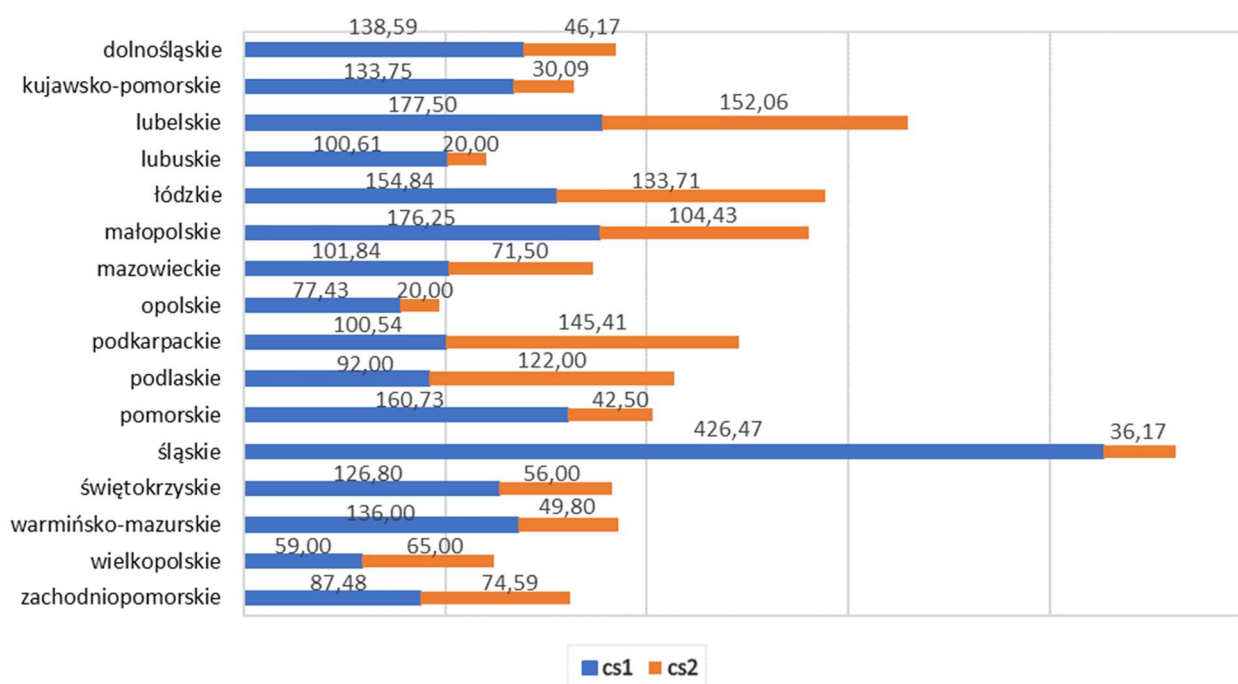
Wielkości zaprogramowane w ramach poszczególnych kodów interwencji dwóch celów szczegółowych zostały przedstawione w tabelach 2 i 3 oraz na wykresach 2 i 3 w części Tabele i wykresy.

Tabela 1 - Alokacja na poszczególne PR w podziale na cs1 i cs2 (w euro).

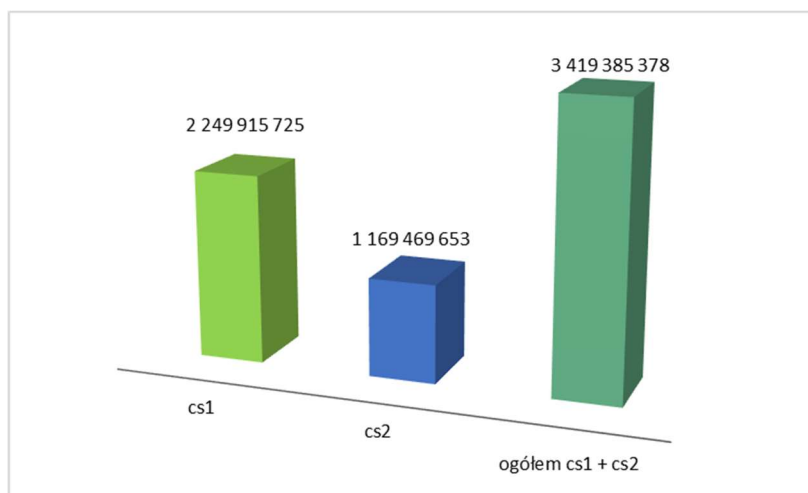
PROGRAM REGIONALNY PRIORYTET	CS1	CS2	Alokacja łącznie na energetykę (CS1+CS2)
FE dla Dolnego Śląska 2021-2027 P2. FE na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	138 597 895,00	46 170 836,00	184 768 731,00
FE dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 P2. FE dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu	133 752 673,00	30 095 592,00	163 848 265,00
FE dla Lubelskiego 2021-2027 P4. Efektywne wykorzystanie energii	177 509 189,00	152 067 107,00	329 576 296,00
FE dla Lubuskiego 2021-2027 P2. FE na zielony rozwój Lubuskiego	100 612 776,00	20 000 000,00	120 612 776,00
FE dla Łódzkiego 2021-2027 P2. FE dla zielonego łódzkiego	154 849 728,00	133 710 430,00	288 560 158,00
FE dla Małopolski 2021-2027 P2. FE dla środowiska	176 258 276,00	104 431 955,00	280 690 231,00
FE dla Mazowsza 2021-2027 P2. FE na zielony rozwój Mazowsza	101 849 053,00	71 500 000,00	173 349 053,00
FE dla Opolskiego 2021-2027 P2. FE dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w woj. opolskim	77 435 971,00	20 000 000,00	97 435 971,00
FE dla Podkarpacia 2021-2027 P2. Energia i środowisko	100 548 536,00	145 419 904,00	245 968 440,00
FE dla Podlaskiego 2021-2027 P2. Region przyjazny środowisku	92 000 000,00	122 000 000,00	214 000 000,00
FE dla Pomorza 2021-2027 P2. FE dla zielonego Pomorza	160 739 753,00	42 507 250,00	203 247 003,00
FE dla Śląskiego 2021-2027 P2. FE na zielony rozwój	426 475 543,00	36 175 808,00	462 651 351,00
FE dla Świętokrzyskiego 2021-2027 P2. FE dla środowiska	126 800 000,00	56 000 000,00	182 800 000,00

FE dla Warmii i Mazur 2021-2027 P2. Środowisko	136 000 000,00	49 800 000,00	185 800 000,00
FE dla Wielkopolski 2021-2027 P2. FE dla zielonej Wielkopolski	59 000 000,00	65 000 000,00	124 000 000,00
FE dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 P2. FE na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego	87 486 332,00	74 590 771,00	162 077 103,00
Alokacja łącznie na CS1 i CS2 w ramach 16 PR	2 249 915 725,00	1 169 469 653,00	3 419 385 378,00

Wykres 1.1 - Alokacja na poszczególne PR w podziale na cs1 i cs2 (w mln euro).

Wykres 1.2 - Alokacja ogółem w ramach 16 programów regionalnych na energetykę (w euro).

Na kwotę całkowitej alokacji na wsparcie efektywności energetycznej i rozwoju OZE składają się sumy dedykowane następującym kodom interwencji w ramach 16 programów regionalnych:

CP2/i

RAZEM:
2 249 915 725
euro

- **038.** Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz działania wspierające - **115 911 380 euro**
- **040.** Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej - **132 689 539 euro**
- **041.** Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające - **74 267 051 euro**
- **042.** Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej - **461 636 678 euro**
- **043.** Budowa nowych energooszczędnych budynków - **22 320 778 euro**
- **044.** Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające - **228 824 129 euro**
- **045.** Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej - **900 406 451 euro**
- **046.** Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości - **134 618 807 euro**
- **048.** Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna - **19 095 000 euro**
- **054.** Wysokosprawna kogeneracja, system ciepłowniczy i chłodniczy - **49 599 364 euro**
- **055.** Wysokosprawna kogeneracja, efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy z niskimi emisjami w cyklu życia - **42 043 427 euro**
- **056.** Wymiana systemów ciepłowniczych zasilanych węglem na systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym z myślą o łagodzeniu zmiany klimatu - **3 000 000 euro**
- **077.** Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu - **57 363 930 euro**
- **177.** Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych) - **8 139 191 euro**

CP2/ii

RAZEM:
1 159 469 653
euro

- **038.** Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz działania wspierające - **1 000 000 euro**
- **045.** Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej - **7 500 000 euro**
- **046.** Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości - **17 940 648 euro**
- **047.** Energia ze źródeł odnawialnych: wiatrowa - **70 410 231 euro**
- **048.** Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna - **750 167 570 euro**
- **049.** Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa - **57 209 735 euro**
- **050.** Energia ze źródeł odnawialnych biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych - **55 060 351 euro**
- **052.** Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna) - **150 459 501 euro**
- **053.** Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy ICT) oraz związane z nimi składowanie - **24 054 643 euro**
- **054.** Wysokosprawna kogeneracja, system ciepłowniczy i chłodniczy - **3 262 728 euro**
- **055.** Wysokosprawna kogeneracja, efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy z niskimi emisjami w cyklu życia - **6 057 283 euro**
- **077.** Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu - **9 000 000 euro**
- **172.** Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych) - **7 346 963 euro**

Podział alokacji między formy wsparcia działań w obszarze energetyki

W ramach celu dotyczącego efektywności energetycznej (cs1) wynoszącego 2 249 915 725 euro, większość stanowi dotacja w kwocie 1 466 220 659 euro, zaś 783 695 066 euro będzie wdrażane w formie instrumentów finansowych tj. pożyczki łączonej z umorzeniem/ rabatem kapitałowym. Jeśli chodzi o cel dotyczący rozwoju odnawialnych źródeł energii (cs2) stanowiący 1 169 469 653 euro, dotacja obejmuje kwotę równą 463 188 475 euro, zaś pozostała część w wysokości 706 281 178 euro będzie wdrażana w formie instrumentów finansowych tj. pożyczki łączonej z umorzeniem/ rabatem kapitałowym.

II. Najważniejsze zasady interwencji w ramach CS1 i CS2:

Najważniejsze zasady jakie powinny być spełnione w trakcie realizacji projektów w ramach programów regionalnych dotyczących obszaru energetyki przedstawione są w Umowie Partnerstwa 2021-2027 oraz w poszczególnych programach regionalnych perspektywy 2021-2027 i ich dokumentach uszczegółwiających, w szczególności - kryteriach wyboru projektów. Zasady realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu energetyki zostały ujęte w aktach prawnych oraz w dokumentach międzynarodowych i krajowych, w tym m.in. w:

- pakiecie dyrektyw w sprawie efektywności energetycznej (EED),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (dyrektywie RED II),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 20 maja 2018 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków,
- projekcie nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, nr wykazu RCL UC99, przyjętym w dniu 25 kwietnia 2023 r. przez Radę Ministrów,
- projekcie ustawy o zmianie ustawy Prawo energetyczne (...), nr wykazu RCL UC74, przyjętym w dniu 18 kwietnia 2023 r. przez Radę Ministrów,
- Europejskim Zielonym Ładzie i pakiecie działań legislacyjnych w jego ramach - „Fit for 55”,
- Polityce energetycznej Polski do 2040 roku,
- Krajowym planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza,
- Krajowym Planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,
- Długoterminowej strategii renowacji budynków. Wspieranie renowacji krajowego zasobu budowlanego,
- innych dokumentach w obszarze energetyki.

Poprawa efektywności energetycznej i rozwój OZE są jednym z elementów składających się na realizację zrównoważonej polityki energetycznej. Interwencja funduszy europejskich w tym obszarze przyczyni się w szczególności do optymalizacji gospodarowania energią, zwiększenia efektywności energetycznej budynków i pomieszczeń oraz rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, co umożliwi dywersyfikację struktury wytwarzania oraz wzrost bezpieczeństwa energetycznego. Inwestowanie w poprawę efektywności energetycznej i rozwój OZE może również mieć wpływ na rozwiązanie problemów związanych m.in. z zanieczyszczeniem powietrza, zmianami klimatycznymi, ubóstwem energetycznym czy ograniczeniem użycia paliw kopalnych i transformacją energetyczną.

Typy projektów wraz z warunkami wsparcia na poziomie regionalnym w ramach CS1 – poprawa efektywności energetycznej:

- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mikro i małych przedsiębiorstw, budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/ modernizacją źródeł ciepła lub podłączeniem do sieci ciepłowniczej/ chłodniczej.
 - Jednym z najczęstszych projektów w obszarze Poprawa efektywności energetycznej jest **kompleksowa termomodernizacja budynków**. Oznacza ona realizację w projekcie przedsięwzięć wynikających bezpośrednio z audytu energetycznego oraz równocześnie takich działań, jak: instalacja urządzeń OZE, wymiana/ modernizacja źródeł ciepła (wraz z eliminacją przestarzałych indywidualnych źródeł ciepła), podłączenie do sieci ciepłowniczej/ chłodniczej, a także instalacja systemów

zarządzania energią w budynku oraz promowanie energooszczędności i ograniczenie niskiej emisji.

W ramach programów regionalnych 2021-2027 kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne mogą być przeprowadzane w budynkach:

- a) małych i mikro przedsiębiorstw;
 - b) budynkach użyteczności publicznej, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane (np. szpitale, szkoły, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego);
 - c) budynkach użyteczności publicznej nie związanych z administracją rządową (np. budynki parafii, instytucji pozarządowych NGO, niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, niepublicznych placówek oświatowych);
 - d) wielorodzinnych budynkach mieszkalnych innych niż budynki spółdzielni mieszkaniowych i innych niż budynki mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa lub własność spółek z udziałem Skarbu Państwa, np. budynki wspólnot mieszkaniowych i TBS (Towarzystw Budownictwa Społecznego), budynki komunalne.
- Zakres działań, w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych, powinien wynikać z audytu energetycznego (audytu efektywności energetycznej, wykorzystywanego w projektach inwestycyjnych/modernizacyjnych). Audyt efektywności energetycznej stanowi analizę zużycia energii na potrzeby wniosku o dofinansowanie z unijnych i krajowych programów oraz jest podstawą do opracowania innych dokumentów (jeśli wymagane) takich jak: studium wykonalności, wniosku kredytowego, projektu budowlanego. Dodatkowe elementy wykraczające poza koszty wynikające z rekomendacji audytu energetycznego mogą stanowić max. 15% kosztów kwalifikowanych projektu. Mogą to być wydatki przyczyniające się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu. Wydatki związane z aspektami estetycznymi i społecznymi nie mogą stanowić kosztów kwalifikowanych.
 - Działania z zakresu efektywności energetycznej będą skoncentrowane na obszarach o największym zanieczyszczeniu powietrza i największym ubóstwie energetycznym. Kluczowe w perspektywie 21-27 jest skumulowanie działań na poprawie jakości powietrza, w tym na pełnym wdrożeniu programów dotyczących jakości powietrza i rezolucji antysmogowych, które są podstawowymi narzędziami działań na rzecz czystego powietrza na szczeblu regionalnym.
 - Realizowane przedsięwzięcia powinny wykazywać maksymalną efektywność kosztową i oszczędność energii w oparciu o przyjęty minimalny próg oszczędności energii na poziomie nie niższym niż 30% (nie dotyczy budynków zabytkowych). Minimalny próg oszczędności energii oznacza, iż wspierane będą projekty, których celem jest osiągnięcie, przeciętnie, co najmniej renowacji o „średnim poziomie gruntowności” - zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786, oznaczającym od 30% do 60% oszczędności energii pierwotnej.
 - **Budynki mieszkalne.** Interwencja w **obszarze budownictwa jednorodzinnego** planowana będzie z Programu Czyste Powietrze (Programu CzP). Będą to

przedsięwzięcia łączące wymianę źródeł ciepła z termomodernizacją. W Programie CzP audyty energetyczne nie są obligatoryjne, natomiast wprowadzone zostanie uproszczone narzędzie do wyliczania oszczędności energii. W odniesieniu do inwestycji typu green field w procesy technologiczne w firmach, zakres działań może wynikać z analizy opcji inwestycyjnych.

W przypadku **mieszkalnictwa wielorodzinnego** wsparcie będzie odbywać się w oparciu o rodzaj podmiotu będącego właścicielem/ zarządcą budynku.

- Projekty z zakresu efektywności energetycznej, w tym termomodernizacja budynków powinny uwzględniać przeprowadzenie ekspertyz ornitologicznych i chiropterologicznych występujących na danym terenie gatunków ptaków i nietoperzy.

- Projekty dotyczące budowy/ modernizacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci i/ lub wymiany źródeł ciepła) wraz z magazynami ciepła jako elementem infrastruktury sieciowej. Wymiana kotłów na gazowe powinna być elementem kompleksowej poprawy efektywności energetycznej budynków. Linią demarkacji pomiędzy programami regionalnymi a krajowym w tym obszarze wyznacza określony próg mocy zamówionej. Poniżej tego progu, tj. wsparcie inwestycji o mocy zamówionej nie większej niż 5 MW będzie realizowane przez regiony, powyżej - przez program krajowy.

W przypadku projektów kompleksowych obejmujących np. wymianę źródła ciepła i instalacji zasilanych stałym paliwem kopalnym powinna być stosowana następująca hierarchizacja źródeł ciepła: 1. Ciepło pochodzące z OZE. 2. Ciepło systemowe. 3. Źródła wykorzystujące paliwo gazowe. Uzasadnienie dla braku możliwości technicznych/ ekonomicznych może być podstawą wyboru źródła ciepła o niższej hierarchii.

- Modernizacja oświetlenia ulicznego, w tym z wykorzystaniem np. paneli FV na energooszczędne – wsparcie tylko na poziomie regionalnym.
- Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych (jako element dodatkowy wyżej wymienionych typów przedsięwzięć) m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE. Realizowane działania muszą być komplementarne względem interwencji wdrażanej na poziomie krajowym w ramach programu FEnIKS.

Uzupełniająco jako element wymienionych wyżej projektów, wsparciem mogą zostać objęte:

- Działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej inne niż działania termomodernizacyjne, takie jak rozwój systemów zarządzania energią w budynkach czy rozwój oświetlenia wewnętrznego ograniczającego zużycie energii elektrycznej,
- Rozwiązania sprzyjające adaptacji do zmian klimatu, w szczególności zielone dachy oraz zielone ściany czy systemy zarządzania wodą w budynkach.

Typy projektów wraz z warunkami wsparcia na poziomie krajowym (FEnIKS) w ramach CS1 – poprawa efektywności energetycznej:

- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach przedsiębiorstw (wraz z audytem) z instalacją urządzeń OZE; w budynkach użyteczności publicznej i mieszkaniowych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/ modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/ chłodniczej (tzw. kompleksowa termomodernizacja)¹.

¹ Doprecyzowanie podmiotów/ rodzajów budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji na poziomie krajowym przedstawiono na następnej stronie.

- Budowa/rozbudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji z uwzględnieniem magazynów ciepła, w tym projektów zawierających tylko komponent magazynowy (wsparcie jedynie na poziomie krajowym).
- Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła (element infrastruktury sieciowej). Wsparcie dla przedsiębiorstw na wytwarzanie/dystrybucję ciepła powyżej 5 MW mocy zamówionej wraz z magazynami ciepła.
- Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE.

W ramach programu FEInKS 2021-2027 kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne mogą być przeprowadzane w:

- a) budynkach średnich i dużych przedsiębiorstw; budynkach małych i mikroprzedsiębiorstw (small, mid caps) - w formie instrumentu mieszanego/ finansowego;
- b) budynkach użyteczności publicznej, których właścicielem jest administracja rządowa i podległe jej jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe i podległe jej organy, uczelnie wyższe, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/ jednostki organizacyjne;
- c) budynkach szkolnych objętych rządowym programem 1000 niskoemisyjnych szkół;
- d) wielorodzinnych budynkach mieszkalnych stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz budynkach spółdzielni mieszkaniowych;
- e) jednorodzinnych budynkach mieszkalnych jako uzupełnienie wsparcia z KPO w ramach Programu Czyste Powietrze.

Budynki pasywne

- 🏗️ Budowa nowych budynków pasywnych w sektorze publicznym będzie możliwa jedynie w ograniczonych przypadkach, jeśli mają one charakter pilotażowy, mają na celu pełnienie przez sektor publiczny wzorcowej roli w zakresie efektywności energetycznej i są bardziej energooszczędne niż wynika to z wymogów ustawowych, w tym zapotrzebowanie na ciepło EPh+W takiego budynku powinno stanowić nie więcej niż 15 kWh/m²/rok.
- 🏗️ Niektóre programy regionalne dla przedsięwzięć dotyczących nowych budynków pasywnych zastosowały także dodatkowe warunki realizacji projektów, jak np. roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną (tj. energię wynikającą z eksploatacji obiektu) nie może przekraczać poziomu 120 kWh/(m² x rok); współczynnik przenikania ciepła U dla ścian zewnętrznych nie może być większy niż 0,15 W/(m² x K); mogą być zastosowane okna o współczynniku przenikania ciepła U poniżej 0,80 W/(m² x K), a współczynnik przepuszczalności energii promieniowania słonecznego przez oszklenie powinien wynosić około 50%.
- 🏗️ Inwestycje polegające na konstrukcji budynków pasywnych nie mogą naruszać zapisów programów regionalnych odnoszących się do wyłączeń i ograniczeń co do budowy niektórych typów budynków określonych w innych osiach priorytetowych i celach szczegółowych programu/ w Umowie Partnerstwa.

- ✚ Wśród regionów, które przewidują KI 043 w swoich programach regionalnych i będą wdrażać inwestycje związane z budynkami pasywnymi znajdują się województwa: dolnośląskie (z alokacją na ten typ projektu równą 4 157 937 euro), lubelskie (5 325 276 euro), lubuskie (4 024 500 euro), łódzkie (7 742 486 euro) i opolskie (1 070 579 euro). Łącznie w ramach powyższych PR alokacja na KI 043 – Budowa nowych energooszczędnych budynków wynosi 22 320 778 euro.
- ✚ W perspektywie 2021-2027 alokacja EFRR na budowę nowych energooszczędnych budynków w ramach programów regionalnych wynosi maksymalnie 3% alokacji na CS RSO2.1², za wyjątkiem woj. lubuskiego (max. 4% alokacji) i woj. łódzkiego (max. 5% alokacji).
- ✚ Ponadto, w zakresie renowacji zwiększającej efektywność energetyczną lub działań dotyczących efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, **projekty demonstracyjne** i działania wspierające będą realizowane niemal w każdym regionie za pośrednictwem kategorii interwencji 044 i 045.
- ✚ Podobnie, projekty demonstracyjne będą realizowane w ramach 16 PR w sektorze mieszkalnictwa (KI 041 i 042) oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach (KI 038 i 040).
- ✚ W przypadku Wielkopolski wsparcie dla budynków pasywnych w ramach programu regionalnego jest realizowane zarówno z EFRR (RSO2.1 i RSO2.2) przy zastosowaniu KI 042 z wyszczególnioną alokacją na działanie FEWP.02.02 stanowiącą maksymalnie 1,77 mln euro (w ramach instrumentów finansowych), jak i z FST (JSO8.1) przy zastosowaniu KI 042 i KI 045 z alokacją na działanie FEWP.10.06 stanowiącą maksymalnie 11 mln euro (w ramach dotacji).
- ✚ Instytucje Zarządzające ustaliły z Komisją Europejską przegląd zapisów programów regionalnych pod koniec 2023 roku i dokonanie niezbędnych zmian, również pod kątem doprecyzowania typów projektów oraz kategorii interwencji jeśli chodzi o budynki pasywne.
- ✚ Inwestycje polegające na budowie nowych budynków pasywnych o znaczeniu strategicznym wpisane zostały do Kontraktów Programowych województw w wykazach przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach CP2/ cs(i) programów regionalnych województw:

	Nazwa przedsięwzięcia (fundusz)	Szacunkowa wartość dofinansowania UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)
Dolnośląskie	Budowa demonstracyjnego budynku administracyjnego (EFRR)	4 157 937,00	37 575 000,00
Lubuskie	Budowa wzorcowego pasywnego budynku biurowego (EFRR)	28 050 000,00	33 000 000,00
	Inkubator Przedsiębiorczości budynek pasywny (EFRR)	23 800 000,00	28 000 000,00
Łódzkie	Centrum Folkloru Regionu Łódzkiego budowa budynku pasywnego (EFRR)	4 546 000,00	6 819 000,00
	Budowa budynków pasywnych jako element edukacji ekologicznej w ramach projektu „Ogrody Nauki” Centrum Rozwoju Nauk Ogrodniczych i	8 595 000,00	10 112 000,00

² CS RSO2.1 - Wsparcie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

	Edukacji Ekologicznej (CRNOiEE) w Skierniewicach (EFRR)		
Wielkopolskie	Budowa Centrum Sprawiedliwej Transformacji (FST)	14 000 000,00	20 000 000,00

III.2. Typy projektów w ramach CS2 – rozwój OZE:

1. Budowa/rozbudowa instalacji OZE produkujących energię elektryczną na potrzeby lokalne, która nie wymaga przesyłania na duże odległości, w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby odnawialnych źródeł i może przebiegać wraz z utworzeniem niezbędnej infrastruktury sieciowej, magazynów ciepła działających na potrzeby danego źródła energii odnawialnej.

Budowa i rozbudowa instalacji OZE (wytworzenie energii elektrycznej) o limicie mocy:

nie więcej niż 5 Mwe: wiatr, biomasa, woda (wyłącznie na istniejących już obiektach)

nie więcej niż 0,5 Mwe: biogaz, promieniowanie słoneczne

2. Budowa/rozbudowa instalacji OZE produkujących energię cieplną i energię chłodu na potrzeby lokalne, która nie wymaga przesyłania na duże odległości, w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby odnawialnych źródeł i może przebiegać wraz z utworzeniem niezbędnej infrastruktury sieciowej, magazynów ciepła/chłodu działających na potrzeby danego źródła energii odnawialnej.

Budowa i rozbudowa instalacji OZE (wytworzenie energii cieplnej) o limicie mocy:

nie więcej niż 5 MWth: biomasa

nie więcej niż 2 MWth: geotermia

nie więcej niż 0,5 MWth: biogaz, promieniowanie słoneczne

- ✓ Demarkacja pomiędzy programem krajowym a regionalnymi odbywa się po limicie mocy. W programach regionalnych będą realizowane inwestycje wytwarzające nie więcej niż określoną ilość megawatów energii elektrycznej bądź cieplnej. Wszystko powyżej będzie mogło być realizowane w ramach programu krajowego FENiKS.
- ✓ Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych danego rodzaju OZE wchodzących w skład projektu.
- ✓ Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne oraz projektów parasolowych.

Warunki wsparcia w ramach CS2:

- Preferowane są **przedsięwzięcia w systemie rozproszonym**, w oparciu o budowę małych źródeł energii elektrycznej i ciepłej.
- Istnieje możliwość realizacji projektów przez **lokalne społeczności energetyczne** (klastry, spółdzielnie energetyczne, grupowo działający prosumenci, **ze szczególnym uwzględnieniem roli JST** (gmin i związków gmin).
- Powinny być dokładnie opisane preferencje przy wyborze projektów OZE, tj. najwyższa redukcja CO₂ i pyłów, najwyższa efektywność kosztowa w stosunku do wkładu UE, preferencja dla projektów hybrydowych (dwa rodzaje OZE, OZE + magazynowanie energii), preferencja dla źródeł odnawialnych innowacyjnie technologicznie.
- Sieci umożliwiające odbiór energii z OZE będą finansowane tylko z poziomu krajowego.
- Dopuszczalne jest dofinansowanie magazynów energii ciepłej jako samodzielnych projektów.
- **Budowa instalacji do produkcji biopłynów i biometanu, biopaliw II i III generacji.**
Wykorzystanie biomasy do celów energetycznych powinno odbywać się z poszanowaniem zasady „nie czyni poważnych szkód”, w szczególności w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza i różnorodności biologicznej. W zakresie biopaliw, wspierane będą projekty związane z biopaliwami drugiej i trzeciej generacji, które spełniają kryteria środowiskowe określone w art 29 dyrektywy RED (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych).
- Jeśli chodzi o wsparcie dla technologii OZE, co do zasady, powinno ono ograniczać się do tych technologii, które nie są dojrzałe (na przykład w dziedzinie energii morskiej) oraz działań w zakresie badań, rozwoju i innowacji związanych z dojrzałymi technologiami. Dojrzałe technologie powinny być wspierane jedynie w przypadku społeczności energetycznych działających w zakresie OZE (np. w celu utworzenia wspólnoty energetycznej do prowadzenia małej instalacji wiatrowej lub słonecznej) – do decyzji IZ, w zależności jaki rodzaj OZE jest preferowany do wsparcia na danym obszarze.
- **Wsparcie operacyjne dla OZE**

Zgodnie z rozdziałem 10 Umowy Partnerstwa wsparcie OZE w programach na lata 2021-2027 powinno być kontynuowane w formie zwrotnej, z uwagi m.in. na dojrzałość technologii OZE, która przekłada się na spadające koszty inwestycji lub wydajność instalacji OZE. Jednocześnie UP wskazuje, że „w przypadku niektórych rodzajów OZE, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem/ niższą rentownością, zasadne będzie zastosowanie dotacji lub finansowania mieszanego (zwrotnego uzupełnionego o komponent dotacyjny)”.

Interpretując powyższe zapisy, instrumenty finansowe powinny znaleźć zastosowanie w realizacji przedsięwzięć z zakresu OZE, które uznaje się za finansowo wykonalne i które nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych, o czym stanowi art. 58 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Natomiast jeżeli wsparcie danego rodzaju OZE jest obciążone dużym ryzykiem biznesowym/ niższą rentownością, z uwagi na przykład na niedojrzałość technologiczną lub brak systemowego wsparcia operacyjnego, to możliwe jest wówczas zastosowanie dotacji do jego finansowania. W przypadku projektów, które tylko częściowo uznaje się za finansowo wykonalne, tj. które generują jedynie częściowe zyski lub

oszczędności, zastosowanie powinny znaleźć instrumenty mieszane (instrument finansowy łączony z dotacją w ramach jednej albo dwóch oddzielnych operacji).

IV. Potencjalni beneficjenci w ramach CS1 i CS2

Wsparcie w zakresie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach będzie odbywać się m.in. w oparciu o wielkość przedsiębiorstwa. Wsparcie w zakresie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej będzie odbywać się w oparciu o przynależność budynku do danej jednostki administracji publicznej.

- mikro i małe przedsiębiorstwa¹;
- jednostki samorządu terytorialnego oraz podległe im organy, związki porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego oraz jednostki przez nie zarządzane (szpitale, szkoły, zakłady leczenia uzdrowiskowego, instytucje kultury), budynki użyteczności publicznej nie związane z administracją rządową (w tym np. budynki parafii, niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, niepublicznych placówek oświatowych);
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub ich związki;
- budynki wspólnot mieszkaniowych i Towarzystwa Budownictwa Socjalnego, budynki komunalne;
- organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną;
- spółdzielnie energetyczne, porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii, obywatelskie społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej;
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego;
- podmioty wdrażające instrumenty finansowe;
- Podmioty Ekonomii Społecznej.

V. Formy finansowania w ramach RSO2.1 i RSO2.2 z EFRR

- dotacja
- wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych (IF): pożyczki,
- wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: dotacje w ramach IF.

RSO2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych		
Województwo	Forma wsparcia	Alokacja (w EUR)
dolnośląskie	Dotacja	58 902 801
dolnośląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	39 847 547
dolnośląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	39 847 547
kujawsko-pomorskie	Dotacja	65 109 777
kujawsko-pomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	44 923 588
kujawsko-pomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	23 719 308
lubelskie	Dotacja	53 252 757

lubelskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	62 128 216
lubelskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	62 128 216
lubuskie	Dotacja	80 612 776
lubuskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	17 000 000
lubuskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	3 000 000
łódzkie	Dotacja	132 849 728
łódzkie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	20 000 000
łódzkie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	2 000 000
małopolskie	Dotacja	101 258 276
małopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	45 000 000
małopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	30 000 000
mazowieckie	Dotacja	77 746 300
mazowieckie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	12 292 404
mazowieckie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	11 810 349
opolskie	Dotacja	45 685 971
opolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	16 192 500
opolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	15 557 500
podkarpackie	01. Dotacja	67 301 702
podkarpackie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	30 000 000
podkarpackie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	3 246 834
podlaskie	Dotacja	51 900 000
podlaskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	37 100 000
podlaskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	3 000 000
pomorskie	Dotacja	141 374 359
pomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	19 365 394
śląskie	Dotacja	310 130 457
śląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	59 336 000
śląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	57 009 086
świętokrzyskie	Dotacja	65 000 000
świętokrzyskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	31 518 000
świętokrzyskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	30 282 000

warmińsko-mazurskie	Dotacja	118 000 000
warmińsko-mazurskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	9 900 000
warmińsko-mazurskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	8 100 000
wielkopolskie	Dotacja	50 000 000
wielkopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	7 000 000
wielkopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	2 000 000
zachodniopomorskie	Dotacja	46 838 755
zachodniopomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	31 429 295
zachodniopomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	9 218 282

RSO2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych – alokacja w 16 RPO

Formy wsparcia	Alokacja ogółem (w euro)
Dotacja	1 465 963 659
Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczka	486 279 778
Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: dotacje w ramach instrumentu finansowego	297 672 288
Procent alokacji na zwrotne formy wsparcia	35%

RSO2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Województwo	Forma wsparcia	Alokacja (w EUR)
dolnośląskie	Dotacja	13 851 251
dolnośląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	22 623 710
dolnośląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	9 695 875
kujawsko-pomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	18 057 355
kujawsko-pomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	12 038 237
lubelskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	124 708 396
lubelskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	27 358 711
lubuskie	Dotacja	4 000 000

lubuskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	13 600 000
lubuskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	2 400 000
łódzkie	Dotacja	103 710 430
łódzkie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	27 000 000
łódzkie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	3 000 000
małopolskie	Dotacja	20 000 000
małopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	50 659 173
małopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	33 772 782
mazowieckie	Dotacja	2 425 110
mazowieckie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	2 078 194
mazowieckie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	1 996 696
mazowieckie	Dotacja	50 000 000
mazowieckie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	7 650 000
mazowieckie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	7 350 000
opolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	10 200 000
opolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	9 800 000
podkarpackie	Dotacja	73 419 904
podkarpackie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	72 000 000
podlaskie	Dotacja	97 000 000
podlaskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	23 000 000
podlaskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	2 000 000
pomorskie	Dotacja	24 441 670
pomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	18 065 580
śląskie	Dotacja	20 000 000
śląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	8 250 000
śląskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	7 925 808
świętokrzyskie	Dotacja	18 000 000
świętokrzyskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	19 380 000
świętokrzyskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	18 620 000
warmińsko-mazurskie	Dotacja	15 300 000
warmińsko-mazurskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	18 975 000

warmińsko-mazurskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	15 525 000
wielkopolskie	Dotacja	15 000 000
wielkopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	42 000 000
wielkopolskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	8 000 000
zachodniopomorskie	Dotacja	6 040 110
zachodniopomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: pożyczka	53 990 529
zachodniopomorskie	Wsparcie za pośrednictwem IF: dotacje w ramach IF	14 560 132

RSO2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju – alokacja w 16 RPO	
Formy wsparcia	Alokacja ogółem (w euro)
Dotacja	463 188 475
Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczka	532 237 937
Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: Dotacje w ramach instrumentu finansowego	174 043 241
Procent alokacji na zwrotne formy wsparcia	60%

VI. Tabele i wykresy

Tabela 2. CP2/ cs(i) - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych w PR – zakres wsparcia, alokacje ogółem i alokacje w podziale na KI (w euro).

WOJ.	038. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz działania wspierające	040. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	041. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	042. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	043. Budowa nowych energooszczędnych budynków	044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	045. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	048. Energia ze źródeł odnawialnych : słoneczna	054. Wysokosprawna kogeneracja, system ciepłowniczy i chłodniczy	055. Wysokosprawna kogeneracja, efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy z niskimi emisjami w cyklu życia	056. Wymiana systemów ciepłowniczych zasilanych węglem na systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym z myślą o łagodzeniu zmiany klimatu	077. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	177. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)	Alokacja ogółem CS(i) na 16 PR
DOLNOŚL.		8 720 914	13 103 340	35 330 992	4 157 937	15 485 765	61 798 947								138 597 895
KUJAW.-POM.	6 080 228	7 080 228	1 000 000	20 183 012		4 000 000	42 299 428	8 750 000		23 258 263	21 101 514				133 752 673
LUBELSKIE	11 449 343	39 850 814	4 970 257	26 271 360	5 325 276	25 561 323	62 128 215	1 952 601							177 509 189
LUBUSKIE	2 000 000	7 000 000	7 000 000	26 788 276	4 024 500	16 200 000	36 900 000	700 000							100 612 776
ŁÓDZKIE	5 000 000	5 000 000	18 605 071	16 540 999	7 742 486	44 000 000	42 961 357	1 000 000		3 823 205	2 000 000		8 176 610		154 849 728
MAŁOPOL.	1 900 000	5 700 000		19 000 000		19 000 000	68 960 881	22 721 862	19 095 000	4 750 000			6 991 342	8 139 191	176 258 276
MAZOW.				6 882 984 17 219 769		10 000 000 20 000 000		15 966 000 27 780 300					2 000 000 2 000 000		101 849 053
OPOLSKIE	9 000 000		1 500 000	3 568 597	1 070 579	10 000 000	41 109 601	3 568 597		1 500 000			6 118 597		77 435 971
PODKARP.	1 000 000	22 246 834	988 383	16 580 798		988 383	27 915 768			1 267 896	15 941 913		13 618 561		100 548 536

PODLASKIE	16 900 000	8 000 000	16 100 000	10 000 000		9 000 000	9 000 000	23 000 000							92 000 000
POMOR.				49 980 493		9 212 509	82 912 583	3 634 168		15 000 000					160 739 753
ŚLĄSKIE	42 581 809			137 285 261		17 576 149	195 066 980	15 506 524					18 458 820		426 475 543
ŚWIĘTOK.		22 000 000	5 000 000	20 000 000		5 800 000	72 000 000	2 000 000							126 800 000
WARM.-MAZ.	18 000 000		6 000 000	14 422 639		20 000 000	73 577 361	1 000 000				3 000 000			136 000 000
WIELKOP.				9 000 000			50 000 000								59 000 000
ZACHODNI OP.	2 000 000	7 090 749		32 581 498		2 000 000	33 775 330	7 038 755			3 000 000				87 486 332
Ogółem na KI	115 911 380	132 689 539	74 267 051	461 636 678	22 320 778	228 824 129	900 406 451	134 618 807	19 095 000	49 599 364	42 043 427	3 000 000	57 363 930	8 139 191	2 249 915 725

Wykres 2. CP2/ cs(i) – Efektywność energetyczna - alokacja w podziale na programy regionalne (w mln euro)

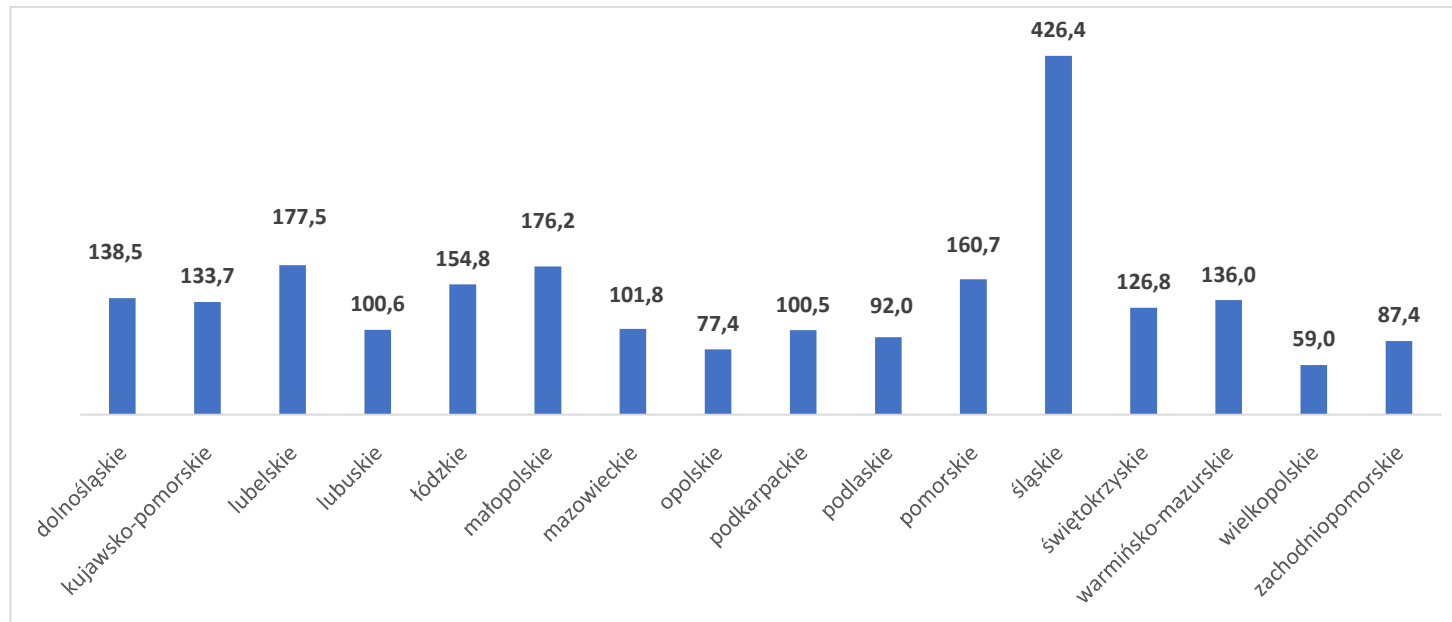

Tabela 3. CP2/ cs(ii) - Wspieranie odnawialnych źródeł energii w PR – zakres wsparcia, alokacje ogółem i alokacje w podziale na KI (w euro).

WOJ.	038. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MSP oraz działania wspierające	045. Renowacja zwiększająca efektywność energ. lub działania w zakresie efektywności energet. w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energet.	046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	047. Energia ze źródeł odnawialnych: wiatrowa	048. Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna	049. Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa	050. Energia ze źródeł odnawialnych biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych	052. Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)	053. Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy ICT) oraz związane z nimi składowanie	054. Wysokosprawna kogeneracja, system ciepłowniczy i chłodniczy	055. Wysokosprawna kogeneracja efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy z niskimi emisjami w cyklu życia	077. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	172. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)	Alokacja ogółem na CS(ii) na 16 PR
DOLNOŚLĄS.					24 951 208	4 007 680		17 211 948						46 170 836
KUJAWSKO-POMORSKIE					17 059 745	4 000 000		9 035 847						30 095 592
LUBELSKIE				2 159 353	125 805 117	7 527 323	1 520 671	15 054 643						152 067 107
LUBUSKIE				3 000 000	14 546 806	760 000	785 000	908 194						20 000 000
ŁÓDZKIE				11 323 193	115 410 973	2 699 019	1 799 346	2 477 899						133 710 430
MAŁOPOL.				1 253 536	86 990 172	5 037 839		2 666 082		3 262 728			5 221 598	104 431 955
MAZOW.				7 000 000	6 500 000 40 000 000	10 000 000		8 000 000						71 500 000
OPOLSKIE				2 000 000	14 000 000	2 000 000		2 000 000						20 000 000
PODKARP.				20 000 000	60 718 707	1 341 913	16 042 996	47 316 288						145 419 904
PODLASKIE				3 000 000	67 800 000	6 000 000	4 000 000	22 200 000				9 000 000		112 000 000
POMORSKIE				4 038 188	16 152 755		8 076 377	6 057 282			6 057 283		2 125 365	42 507 250
ŚLĄSKIE			940 648	835 961	31 891 316	835 961	835 961	835 961						36 175 808
ŚWIĘTOK.				2 000 000	50 000 000	1 000 000	2 000 000	1 000 000						56 000 000

WARM.-MAZ.				3 800 000	20 000 000	9 000 000	4 000 000	13 000 000						49 800 000
WIELKOP.		7 500 000		7 000 000	31 750 000		7 000 000	11 750 000						65 000 000
ZACHODNIOP.	1 000 000		17 000 000	3 000 000	26 590 771	3 000 000	9 000 000	6 000 000	9 000 000					74 590 771
Ogółem na KI	1 000 000	7 500 000	17 940 648	70 410 231	750 167 570	57 209 735	55 060 351	156 478 297	9 000 000	3 262 728	6 057 283	9 000 000	7 346 963	1 150 433 806

Wykres 3. CP2/ cs(ii) – Odnawialne źródła energii - alokacja w podziale na programy regionalne (w mln euro)

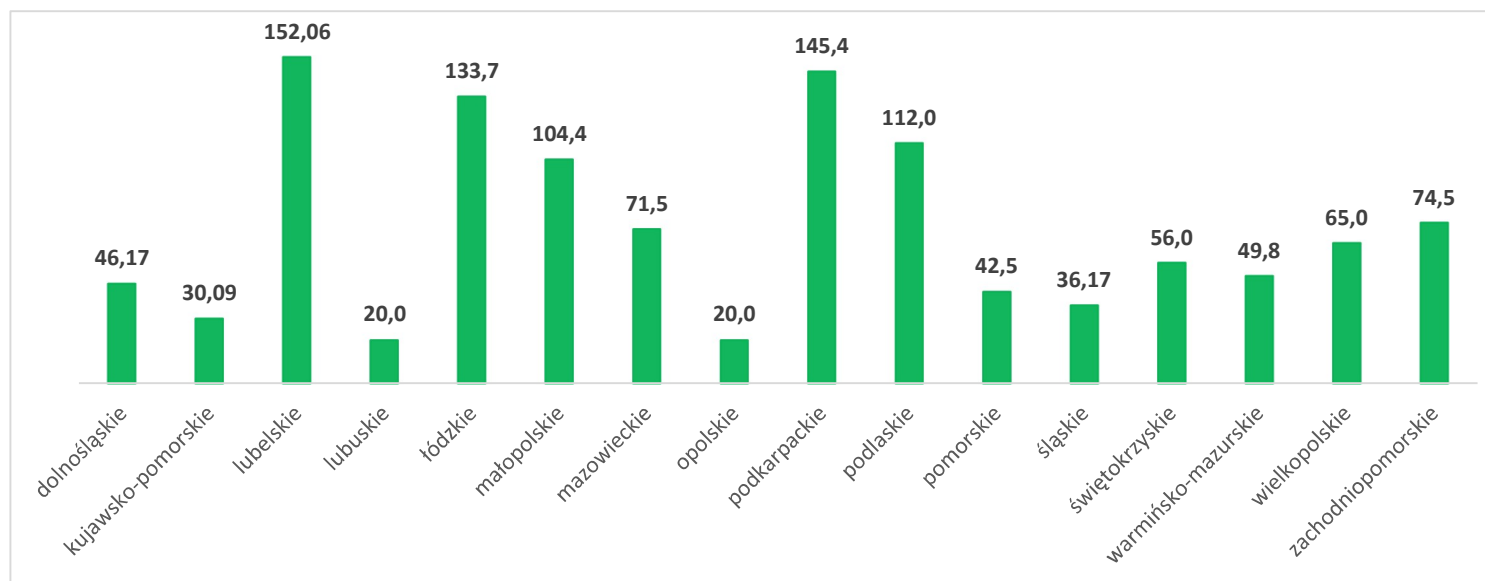

Tabela 4. Dane kontaktowe Instytucji Zarządzających programami regionalnymi

PROGRAM REGIONALNY PRIORYTET	Dane kontaktowe IZ PR
FE dla Dolnego Śląska 2021-2027 P2. FE na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	UM Województwa Dolnośląskiego ul. Mazowiecka 17, 50-412 Wrocław tel.: (71) 776 91 53
FE dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 P2. FE dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu	UM Województwa Kujawsko-Pomorskiego Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń tel.: (56) 62 18 600; (56) 62 18 610
FE dla Lubelskiego 2021-2027 P4. Efektywne wykorzystanie energii	UM Województwa Lubelskiego ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin tel. (81) 44 16 600
FE dla Lubuskiego 2021-2027 P2. FE na zielony rozwój Lubuskiego	UM Województwa Lubuskiego ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra tel.: (68) 456 52 00
FE dla Łódzkiego 2021-2027 P2. FE dla zielonego łódzkiego	UM Województwa Łódzkiego al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź tel.: (42) 663 30 00; (42) 663 33 80
FE dla Małopolski 2021-2027 P2. FE dla środowiska	UM Województwa Małopolskiego ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków tel.: (12) 630 33 33
FE dla Mazowsza 2021-2027 P2. FE na zielony rozwój Mazowsza	UM Województwa Mazowieckiego Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych ul. Inflancka 4, 00-189 Warszawa tel.: (22) 542 20 00
FE dla Opolskiego 2021-2027 P2. FE dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w woj. opolskim	UM Województwa Opolskiego ul. Piastowska 14, 45-082 Opole tel.: (77) 54 16 410
FE dla Podkarpacia 2021-2027 P2. Energia i środowisko	UM Województwa Podkarpackiego al. Łukasza Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów tel.: (17) 850 17 00
FE dla Podlaskiego 2021-2027 P2. Region przyjazny środowisku	UM Województwa Podlaskiego ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok tel.: (85) 66 54 549
FE dla Pomorza 2021-2027 P2. FE dla zielonego Pomorza	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

	ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk telefon +48 58 32 68 555
FE dla Śląskiego 2021-2027 P2. FE na zielony rozwój	UM Województwa Śląskiego ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice tel.: (32) 20 78 888
FE dla Świętokrzyskiego 2021-2027 P2. FE dla środowiska	UM Województwa Świętokrzyskiego al. IX Wieków Kielc 3, budynek C2, 25-516 Kielce tel.: (41) 395 18 78
FE dla Warmii i Mazur 2021-2027 P2. Środowisko	UM Województwa Warmińsko-Mazurskiego, ul. Głowackiego 17, 10-447 Olsztyn tel.: (89) 512 54 82
FE dla Wielkopolski 2021-2027 P2. FE dla zielonej Wielkopolski	UM Województwa Wielkopolskiego al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań tel.: (61) 626 66 66
FE dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 P2. FE na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego	UM Województwa Zachodniopomorskiego ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 40, 70-421 Szczecin tel.: (91) 45 28 888